

Izbija vsak četrtak
za velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
opravištvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dob-
je v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 k.

Rokopisi se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 18.

V Mariboru, dne 30. aprila 1903.

Tečaj XXXVII.

Brežiški okrajni zastop.

Pred dobrimi tremi leti je prišel brežiški okrajni zastop v naše slovenske roke, pri letošnjih volitvah pa smo zgubili ta zastop zopet na Nemce. V celem brežiškem okraju ni 50 pravih Nemcev, in tudi nemškutarstva zalega gotovo ne šteje niti 1000 glav, Slovencev pa je nad 50 000, vendar vladarji v okrajnem zastopu so Nemci. Glavna krivda zadeva seveda narodne izdajice, oba Gerjeviča in Mohorčiča. Mlajši Gerjevič je padel že tako daleč, da se je dal celo od Nemcev voliti v okrajni zastop. Mnogo krivde pa pade tudi na razmere, katerih sedaj Slovenci ne morejo spremeniti. — Vsi nemški in nemškutarski trgovci so volili proti vam Slovincem. Ti ljudje so vse, kar so, postali vsled krajcarjev, ki ste jim jih vi nosili. Zdaj so siti in zato vam obračajo hrbet ter volijo proti vam.

Vsi nemški in nemškutarski krémarji ter obrtniki so nastopili pri volitvah proti Slovincem. Številce 50 Nemcev in kakih 1000 nemškutarjev ne vzdržuje teh krémarjev in obrtnikov. Že davno bi morali gladu poginiti, ako bi bili samo na te navezani. A vi Slovenci, ki vas je nad 50 000, ste jim prišli prijazno nasproti ter jih podpirali. Sedaj so pa ti tuji in tuje misleči ljudje tako nesramni, da volijo proti vam! Taka je nemška in nemškutarska hvaležnost.

In vsi grajščaki so volili proti slovenski stvari! Zapomnite si to Slovenci! Vaši pradedi so morali braniti v vojskih časih grajščanske ljudi, v mirnih časih pa jim delati

tlako. Grajščaki med nami niso nikdar ničesar delali, niso imeli žuljavih rok, vse so jim pripravile le pridne slovenske roke! Tudi ti vam plačujejo sedaj z nehvaležnostjo!

Slovenci, odprite oči! Dokler vas rabijo, dokler rabijo vaš denar in vaše roke, so vam vsi tuji prijazni. Kadar pa se gre za politične, gospodarske in narodne pravice, takrat ti tuji in potujčeni ljudje ne vedo več, da so le po vas vse postali, ampak takrat se ošabno povzdignejo nad vas, češ: Slovenec, ti si rojen za sužnja, sužnji nam!

A Slovenci v brežiškem okraju nimajo samo škode, da so izgubili okrajni zastop, ampak zraven škode imajo sedaj tudi sramoto. Še na dan propada so se celjski Nemci pripeljali z muziko v Brežice, da so slavili propad Slovencev. Celjski župan Julij Rakuš sam je prišel na čelo muzike v Brežice. In tudi Slovenci so morali na svoji lastni zemlji gledati, kako se tuji ljudje veselijo njih nazadovanja, njih propada, poslušati so morali muziko, ki je igrala nagrobnico njihovih vlad v okrajnem zastopu.

Da skrajno zaničujejo Slovence, so nasprotniki po noči obsuli »Narodni dom« in župnišče s kamenjem. Na kolodvoru so Nemci isti večer natepli slovenskega uradnika. Na slovenske hiše pa so prilepili lepake s porogljivim napisom: »Ali so Brežice še vaše?« To vse se dogaja na slovenskih tleh!

Spodnještajersko slovensko ljudstvo si naj dobro zapomni, kako so nesramni tuji in potujčenci ravnali sedaj v brežiškem okraju. Tudi v drugih okrajih bodo kmalo volitve za

okrajne zastope! Pazite Slovenci, da se vam po lastni krivdi ne zgodi, kakor brežiškemu Slovincem! Skrbite, da ne bode te celj javnosti v posmeh in slovenskemu imenu v sramoto.

Voditelji brežiškega okraja pa naj ne zamudijo te prilike, ampak naj odpirajo ljudstvu oči. Zborujte, organizujte in osamosvojite se!

Tlačeni Jugoslovani.

Slovanom na jugu usoda nikdar ni bila prav naklonjena. Nekdaj so morali braniti srednjo Evropo pred turškimi navali, za njihovim hrbtom pa so se mirno razvijali Nemci in si pridobivali duševnega in gmotnega bogastva. Dandanes imajo Jugoslovani mnogo več sovražnikov nego samo Turke. Slovenci trpimo pod nemškimi in italijanskimi krivicami. V Hrvate se zaganja oholi Mažar ter jim hoče vzeti njih gospodarsko samostalnost in počasi tudi njih narodnost. Na srbske notranje razmere še vedno slabo vpliva nemško-mažarski duh, ki veje iz Dunaja in Budimpešte. Makedonski Slovani pa trpe pod turškim jarmom.

Makedonski Slovani slede vzgledu drugih jugoslovanskih bratov ter hočejo s silo odstraniti turško vladu in se osamosvojiti. Mera krivic, ki se jim gode dan za dnevom, je že davno polna in odpor proti krutemu tlačenju se kaže sedaj tudi v dejanju. Makedonski Slovani se pripravljajo na dan rešenja. In ta dan si hočejo pripraviti z orožjem.

Listek.

„Moj ženin še ne trohni.“

(Prevel I. V.)

Somberek je vas nekje na Ogrskem ter leži skrita med bregovi in gozdovi in noben človek bi se ne zanimal za njo, ko bi ne imela posebnih znamenitosti v vodi in podnebnju.

Skozi to vas teče namreč precej globok in širok potok z modro vodo. Voda ima to lastnost, da železo, katero pride ž njo v dotiko, takoj prevleče z bakrom. Gora, iz katere izvira ta voda, ima mnogo te raztopljene rude v sebi.

Druga znamenitost tega kraja je, da ima zelo toplo, skoro bi rekel mlačno podnebje.

Tujec se zavzame, ko vidi modri potok in mnogo modrih kristalov, ki se svetijo ob obrežju. Domačini se pa niti ne ozirajo na to; nihče ne obstoji na ozkem lesenem mostiču, da bi si ogledal vodo, v kateri se njegova podoba vidi modra, nikogar ne zanima stara, blazna ženica, ki tiho pred se gleda in počasi koraka naprej, in če jo kdo nagovori, mu samo to za odgovor zašepče:

»Moj ženin še ne trohni.«

Nji je vse jedno, ali jo kdo pozdravi ali drugače vpraša, vedno isti odgovor: »Moj

ženin še ne trohni.«

Sosedje vaščani se malo brigajo za to, ali že njen ženin trohni ali ne. Pa nek tujec — in kdo drug bi moral biti, kakor kak potujoči urednik — je bil vendar radoveden, kakor so sploh te vrste ljudje ter povpraševal, zakaj ta ženica govori samo te besede.

Pred dolgimi leti je bila lepa deklica ter je imela celo dva snubača. Jednega od teh dveh je ljubila.

Njeno srce si je izmed njiju izvolilo tihega, pridnega mladeniča. Drugi je bil prepirljiv in surov. Dekle se je balo za svojega ženina in ga vedno svarilo, naj se ogiblje in varuje drugega snubača.

Dan poroke se je bližal in na predvečer je prinesel ženin po tamošnjem običaju svoji nevesti darilce: lep robec, z zlatom pretkani pas, žolte čevljičke in štiri srebrne goldinarje. Vse to pa je bilo zaklenjeno v lični, lepo barvani skrinjici.

Nevesta še ta večer ni smela videti, kaj je notri, ampak še le po poroki. Ključ, katerega je imel ženin pri sebi, ji je samo pokazal. Potem se je poslovil in odšel v sosednjo vas, kjer je stanovala njegova mati, da se drugi dan povrne s svojimi gosti.

Jutro napoči, ali gostov in ženina še ni. Le mati pride vprašat, kje je ostal njen sin.

Po noči ga ni bilo domov in nikdo ga ni videl.

Zaman so ga iskali povsod. Nikjer ni bilo sledu o njem. Nihče ni vedel, ali se je zgodila nesreča ali hudodelstvo. Nikjer kos obleke, ali kaplje krvi, niti sveže prerahljane zemlje.

Ker je bilo vse iskanje brezuspešno, odšel je vsak na svoje delo in pozabil, kar se je dogodilo.

Le nevesta ni pozabila. Okrog tavajoč ga je iskala po njivah, vinogradih, sploh povsod. »Tu v zemlji kje leži«, si je mislila, »in trohni ter ne ve, da hodi njegova nevesta čez njega in ga išče.«

Preteklo je leto. Na takem iskanju jo sreča drugi snubač in ji zasmehljivo reče: »Ne išči ne tako; tvoj ženin še ne trohni!«

Te besede so vzele dekletu še tisto malo pameti, kolikor ji je bilo še ostalo.

Sprva je ponavljala besede za-se, potem pa govorila vsakemu, in nazadnje sploh ni govorila drugega kakor to: »Moj ženin še ne trohni.«

Vzela je skrinjico z darili in šla ž njo konec vasi. Tam se je vsedla ob kraj ceste in začela plesti, da jo ženin najde pri delu, ko se povrne in povrnil se bo, šepetajoč: »Moj ženin še ne trohni.«

Tako plete in čaka leto za letom. Mnogo-